



Tvůrčivost



- Schopnost pohotově nacházet nové způsoby, jak přistupovat k řešení problémů a uspořádat látku. „Nové“ – z hlediska společenského nebo z hlediska jednotlivce... Činnost může být jakákoli (vědecká, umělecká, vyučování, doma nebo v zaměstnání...), Fontana, 1997



- Schopnost poznávat předměty v nových vztazích a originálním způsobem (originalita, nová kombinace), smysluplně je používat neobvyklým způsobem (flexibilita), vidět nové problémy tam, kde zdánlivě nejsou (sensitivita), odchylovat se od navyklých schémat myšlení a nepojímat nic jako pevné (proměnnost) a vyvíjet z norem vyplývající ideje i proti odporu prostředí (nonkoformismus), jestliže se to vyplatí – obohacení společnosti. – Ulrich, 1987

2 pojetí:

- 1. T jako vlastní každému člověku
- 2. T jako výjimečná vlastnost



Souvislost s INTELIGENCÍ

- Pro uspokojivou míru kreativity je potřeba určité úrovně inteligence
- úrovně IQ (nízká pozitivní korelace).
Není to však jednoduchý lineární vztah. Běžné IQ-testy měří především **konvergentní myšlení** (zaměřené na odhalení jediné správné odpovědi – uzavřené úlohy)
Pro tvořivost je výhodné **divergentní myšlení** - „rozbíhavé“.



NEINTELEKTOVÉ FAKTORY TVOŘIVOSTI:

- míň intenzivní rodinné vztahy, více samostatnosti – hledání
- vysoká úcta k dítěti
- rodiče dítěti jenom nabízeli oblast zájmu (nenutili ho dělat danou činnost), když potřebovalo pomoc – stáli u něj, podrželi ho





- „Kreativní proces úzce souvisí s procesem osamostatňování člověk, ve školních podmínkách se samostatným myšlením a samostatnou prací žáků. Kořen a energetický náboj kreativity je třeba spojovat s aktivitou osobnosti a s aktivací organismu.“ (Maňák, 1997, s.16)

ANTI-KREATIVNÍ ČINITELE

- INTERNÍ:
- úzkost a strach
- neochota riskovat
- konvenčnost
- konformita
- profesionální rutina
- šablonovitost
- závislost na mínění jiných
- nedůvěra v sebe
- obava z neúspěchu
- neochota tolerovat víceznačnost
- touha po jistotě a bezpečí



EXTERNÍ:

- -sociálně – ekonomická byrokracie
- -nepřející mezilidské vztahy
- vyžadování konformity
- ustavičná kritika
- upnutí na tradicích
- přílišná kontrola
- nespravedlivé odměňování



Antikreativní činitelé ve škole

- Učitel, který nezvládne žáky kázeňsky
- Učitel, který látku nevysvětluje, ale diktuje a to i ve výchovných předmětech
- Učitel, který trvá při zkoušení na doslovném memorování látky
- Autoritářský, restriktivní, neurotický, znechucený (rutinér) učitel
- Učitel s jednostranně kriticky hodnotícím postojem k žákům
- Třída, v níž je víc než 22-25 žáků
- Třída bez výzdoby. Škola špatně vybavena pomůckami



Musil heuristika PASPSA, členění tvořivého procesu:

- **P - percepce** - vnímání problémů, protiřečení, ale i podnětů a symbolů;
- **A - analýza** - rozbor situace, problému, stanovení cílů;
- **SP - syntéza a produkce** nápadů, alternativ řešení;
- **S - selekce** - postupný výběr nejslibnějšího řešení;
- **A - aplikace** - uplatnění nápadů a překonání překážek.

